

Reykjavík, 29. mars 2019

Umsögn vegna frumvarps til laga um breytingar á lögum um stjórn fiskveiða nr. 116/2006 (strandveiðar), 724. mál á 149. löggjafarþingi 2018 – 2019.

Samtökum fyrirtækja í sjávarútvegi hefur borist til umsagnar frumvarp atvinnuveganefndar Alþingis til breytinga á lögum um stjórn fiskveiða, nr. 116/2006, þar sem mælt er fyrir um breytingar á fyrirkomulagi strandveiða. Samtökin gera eftirfarandi athugasemdir við frumvarpið.

Lagabreytingar af því tagi sem hér eru til umræðu eru í eðli sínu hluti flókens samhengis og erfitt getur verið að sjá fyrir allar þær afleiðingar sem af kunna að hljóta. Því telja samtökin mikilvægt að frumvarp nefndarinnar verði skoðað gaumgæfilega í ljósi allra ábendinga.

Á síðasta ári var farið inn á ógæfulega braut í tilraunaskyni með tímabundinni breytingu á ákvæði ofangreindra laga er fjallaði um strandveiðar. Nú er ætlunin að festa þá nálgun að hluta til í sessi með frumvarpi þessu. Með samþykkt frumvarpsins yrði svæðaskipting við stjórn strandveiða afnumin og þar með sú trygging um að ákveðinn lágmarksafli komi í hlut hvers landshluta. Þarna væri um grundvallarbreytingu að ræða.

Í umsögn sinni í fyrra vöruðu samtökin við afleiðingum sem orðið gætu af breyttu fyrirkomulagi. Það kynni að leiða til þess að hlutur svæðis A (Snæfellsnes, Breiðafjörður, Vestfirðir) ykist á kostnað annarra landshluta ef áformum um takmörkun heildarafla strandveiða væri haldið til streitu. Með áformaðri breytingu fengju bátar á svæði A, aðalveiðisvæðinu þar sem afli á hvern veiðidag er mestur, tryggða veiði í 12 daga á mánuði.

Árið 2017 fengu 247 bátar strandveiðileyfi á svæði A og lönduðu þeir samtals 3.699 tonnum. Árið 2018 fengu 233 bátar strandveiðileyfi en aflinn sem þeir lönduðu nam samtals 4.348 tonnum. Það varð því 17% aflaaukning, þrátt fyrir lélegar gæftir. Til samanburðar þá fjölgaði strandveiðibátum á svæði D úr 106 í 121 en afli dróst saman. Hann fór úr 1.314 tonnum í 1.273 tonn og löndunum á hvern bát fækkaði einnig.

Samtökin vöruðu við þeim þrýstingi sem gæti myndast ef veruleg sóknaraukning báta á svæði A kæmi til, með tilheyrandi aflaaukningu. Til þeirra afleiðinga kom þó ekki þar sem aflabrogð voru slök í strandveiðum síðasta árs, ekki síst vegna veðurs. Vandinn er þó óbreyttur, horft til framtíðar. Vandinn sem skapast er meðal annars fólgin í því að strandveiðimenn fá aðgang að fiskinum á ólíkum tímum eftir svæðum, fyrst við Vestfirði í maímánuði en síðar á öðrum svæðum

og skýrist þetta af mynstri í göngum fisks á miðin. Ef gæftir verða betri, sem hefur gerst, getur komið upp sú staða að stór hluti heildaraflans veiðist upp á svæði A, enda veiðist best þar fyrstu tvo mánuði strandveiðitímabilsins. Fyrirkomulagið gæti þannig leitt til þess að fiskveiðitækifæri flytjist til Vestfjarða á kostnað annarra svæða.

Þegar það gerist má ætla að óánægja komi fram í samfélögum í öðrum landshlutum, sem þá kalla á aðgerðir til úrbóta. Slíkar kröfur gætu komið upp á miðju strandveiðitímabili. Viðbrögð við því gætu boðið upp á lausatök við stjórn fiskveiða.

Um ufsa og þorsk gildir nýtingastefna og aflaregla, sem settar eru samkvæmt alþjóðlegum viðmiðum. Þær eru afar mikilvægar, bæði út frá sjónarmiðum fiskveiðistjórnunar með sjálfbæra nýtingu að leiðarljósi og vegna samskipta við erlenda kaupendur sjávarafurða og vottunaraðila á því sviði. Allar stjórnunarráðstafanir sem eru til þess fallnar að auka líkur á afla umfram ákvörðun eða valda óvissu fela því í sér afturför.

Samtökin vara eindregið við þessari hættu í tengslum við þá braut sem haldið væri á með samþykkt frumvarpsins. Hættan á umframafla, sem erfitt yrði að leiðrétta þegar fram líða stundir, er veruleg.

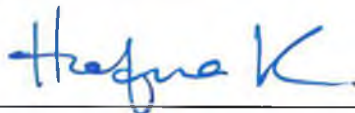
Það er mat samtakanna að alvarlegir annmarkar séu á þeirri ráðstöfun við stjórn fiskveiða sem frumvarpið gerir ráð fyrir og leggjast þau því gegn samþykkt þess.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi

Kristján Þórarinnsson

Hrefna Karlsdóttir